

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

horákovské kultury, mimo jiné zásobní jáma vyplněná maznicovou destrukcí. K důležitým objektům patří nepochybně jáma 829, která byla vyplněna destrukcí mazanice, vypálených hrud keramického těsta a minimálně 15 jehlanovitými závažími ke tkalcovskému stavu (obr. 3). Na ZM ČR (list 33-22-25) se místo nálezů v měřítku 1 : 10 000 nachází v okolí bodu 363:83 mm od ZJ s. č. Podle dosavadních výsledků výzkumů se zdá, že horákovská kultura osídlila mírně k jihovýchodu skloněnou část polohy, nad soutokem Mašovického (Mločeho) potoka a jeho dvou bezejmenných pravobřežních přítoků.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Mašovice (Kataster Mašovice u Znojma, Bez. Znojmo), „Pšeničné“. Horákov kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MEDLOV (k. ú. Medlov u Uničova, okr. Olomouc) **„Za školou“. Platěnická fáze KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.**

V dubnu až květnu 2006 proběhla 2. etapa výzkumu pod nově budovanými rodinnými domky. Sídliště leží na mírném svahu obráceném k severovýchodu, s nadmořskou výškou 258–262 m, a lze ho identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000 (list 14-44-11) v souřadnicích ZJ s. č. – 440:104; 443:111; 448:108; 447:107 mm.

Na skryté ploše sídliště bylo prozkoumáno 176 objektů zařazených do platěnické kultury. Celkem této fázi osídlení náleží 256 objektů, prozkoumaných ve dvou sezónách (srov. Kalábek 2006). Ve třech zásobních jamách byly nalezeny lidské skelety v anatomické poloze (jedno dítě a dva dospělí). Z objektů jsou zastoupeny zásobnice, sloupové jamky, žlábky a neurčitelné jámy. Ve výplni většiny objektů bylo nalezeno velké množství keramiky, zvířecí kosti, bronzové ozdoby a železné nůž. Opět byly nacházeny velké kusy propalovaných mazanic s otisky kulatiny a desek. Sloupové jamky, žlábky i mazanice jsou dokladem po dřevěných nadzemních konstrukcích na lokalitě.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2006: Medlov (okr. Olomouc), *Přehled výzkumů* 47, 157.

Resumé

Medlov (Kataster Medlov u Uničova, Bez. Olomouc), „Za školou“. Platěnice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

MIKULČICE (okr. Hodonín)

„Podbřežníky“. Latén. Sídliště. Záchraný výzkum. Uložení. Archeologický ústav AV ČR Brno.

Polykulturní naleziště v trati Mikulčice „Podbřežníky“ je na základě povrchového průzkumu známé již několik desetiletí. Sběry se soustřeďovaly především v prostoru záhumenní řadové zástavby v SV části tratě. Kromě četných slovanských nálezů zde byla zjištěna přítomnost osídlení ze všech období pravěku od neolitu až po dobu římskou. Obec Mikulčice při-

stoupila v roce 2006 k realizaci plánované výstavby řadových domků v JZ části „Podbřežníků“.

V první fázi záchraného výzkumu šlo o dohled nad hloubením inženýrských sítí, při kterém byla kromě slovanských objektů zachycena i sídlištní aktivita z doby laténské. Na základě těchto zjištění byl následně proveden v neohroženějších místech regulérní plošný výzkum (v trvání od 9. 10 do 12. 12. 2006) přímo na parcelách budoucích domů na ploše asi 45 × 20 m (ZM 1 : 10 000 (list 34-24-06); bod 1 – Z326,40;J305,1; bod 2 – Z329,9;J302,3; bod 3 – Z328,5;J300,6; bod 4 – Z324,8;J303,1). Výzkum odkryl část raně středověkého a laténského sídliště (v objektech byla zjištěna i rezidua z encolitu – KZP a doby bronzové – KLPP?). Celkově bylo na odkryté ploše zdokumentováno 5 laténských objektů, z nichž byly čtyři zahloubené chaty. Pravděpodobně nejzajímavějším objektem je zhruba kruhová jáma (část objektu zasahuje do dosud neprozkoupané plochy), jež má po obvodu (uvnitř) pravidelně rozmístěné kúlové jámy (dosud jich bylo přibližně v polovině objektu zjištěno osm). Kromě relativně velkého množství keramiky tento objekt obsahoval i zlomky jehlanovitých hliněných závaží a 12 přeslenů. Protože bylo zjištěno, že jak laténské, tak slovanské osídlení pokračuje všemi směry dále mimo původně vymezenou plochu a je poměrně intenzivní, bude výzkum v trati „Podbřežníky“ pokračovat i v letošním roce.

Marian Mazuch, Jaroslav Škojec

Resumé

Mikulčice (Bez. Hodonín), „Podbřežníky“. Laténezeit. Siedlung. Rettungsgrabung

MIROSLAV (okr. Znojmo)

Nám. Svobody. Horákovská kultura Sídliště. Záchraný výzkum.

V rámci záchraného výzkumu na ploše nám. Svobody (viz kap. Doba římská) byly zachyceny archeologické kontexty kultury horákovské, mezi nimiž vyniká objekt obsahující větší množství keramického materiálu. Byl cca 180 cm hluboký a jeho delší osa činila 9 m.

Dagmar Jelínková, Ondřej Šedo

Resumé

Miroslav (Bez. Znojmo), Svobody Platz. Horákov Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODRÁ (k. ú. Modrá u Velehradu, okr. Uherské Hradiště)

„Hrubý díl“. Časný latén (LTA). Sídliště. Zjišťovací výzkum.

Archeologický výzkum v červenci 2006 navázal na výzkum z roku 2005 za branou skanzenu, severně od informačního centra. Výzkum pokračoval v místech objektu č. 1/2005 – časně laténského objektu převrstveného pecí z mladší doby římské (prozkoumána roku 2005). Laténský objekt – sídlištní jáma o rozměrech 180 × 160 × 80 cm – byl oproti minulému roku prozkoumán celý. V záspy objektu byly objeveny početné nálezy časně laténské keramiky, mazanice i zvířecích kostí.

Miroslav Vaškových

Resumé

Modrá (Kataster Modrá u Velehradu, Bez. Uherské Hradiště), „Hrubý díl“. Latènezeit (LTA). Siedlung. Testgrabung.

OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)

„Zlatníka“. Doba halštatská (platěnická fáze KLPP), doba laténská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Ve dnech 20. a 21. července 2006 byl na významné archeologické lokalitě „Zlatníka“ v Olšanech u Prostějova proveden již sedmý záchraný archeologický výzkum, který tentokrát souvisel s výstavbou inženýrských sítí pro nově vznikající kolonii rodinných domků (k historii výzkumů srov. Fojtík 2007, 781–782). Lokalitu samotnou můžeme charakterizovat jako rozsáhlou plošinu, která lemuje od západu až jihozápadu Blatskou nivou a převyšuje ji zhruba o 7 m. Na ZM ČR 1 : 10000 (list 24-22-23) místo výzkumu určují souřadnice 23:18 mm od Z:J s.č.

Celkem bylo prozkoumáno 6 sídlištních objektů, z nichž jeden náleží pozdnímu vývojovému stadiu platěnické kultury a tři době laténské (obr. 4). Z běžného spektra nálezů je nutné upozornit na fragmenty lidské lebky z obj. K501. Výskyt lidských kostí na sídlištních doby laténské je totiž jevem, jehož doklady jsou sice nadregionální, leč velmi sporé a také jeho interpretace je otázkou velmi složitou (od náhodného depopování až po nestandardní zacházení s lidskými pozůstatky v souvislostech s magií a kultem, srov. Čizmář 2000).

Pavel Fojtík

Obr. 4 Olšany u Prostějova, „Zlatníka“. Jeden ze zkoumaných sídlištních objektů doby laténské. Siedlungsobjekt der Latènezeit.

Literatura

- Čizmář, M. 2000: Nálezy lidských kostí na moravských sídlištních doby laténské. *Památky archeologické, Supplementum* 13. In *Memoriam Jan Rulf*, Praha, 81–91.
- Fojtík, P. 2007: Bukovohorské keramické „importy“ z Olšan u Prostějova, okr. Prostějov. *Archeologické rozhledy* 58, 781–789.

Resumé

Olšany u Prostějova (Bez. Prostějov). „Zlatníka“. Hallstattzeit (Platěnická Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder), Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)

„Nivy“. Doba halštatská. Doba laténská (LT A). Sídliště. Záchraný výzkum

Na známé polykulturní lokalitě (viz kapitola Doba bronzová) byla v Polešovické pískovně prozkoumána také část sídliště z doby halštatské a laténské. Vedle běžných sídlištních jam s obvyklým inventářem převážně keramického charakteru stojí za zmínku odkrytý půdorys dvou zahluobených chat s kúlovou konstrukcí. Obě chaty byly přibližně stejně orientovány, jsou pravidelného obdélníkového půdorysu s rozměry 510 × 360 × 30 cm a 550 × 400 × 60 cm. V jedné z nich byl nalezen zlomek sápopelitového kruhového šperku (náramku) a perla s očkem, která se nacházela až u dna jedné z kúlových jamek.

Marek Lečbych

Resumé

Polešovice (Bez. Uherské Hradiště). „Nivy“. Hallstattzeit. Latènezeit (LT A). Siedlung. Rettungsgrabung.

PRAVČICE (okr. Kroměříž)

„U obrázku“ (Hulín-Pravčice 1). KLPP. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Během záchraného výzkumu na stavbě dálnice D1, úsek 0135 Kroměříž východ – Říkovice, v trati „U obrázku“ (viz kap. Doba římská), bylo do zimy 2006 prozkoumáno 9 žárových hrobů KLPP v severní části lokality. Drobné úlomky spálených lidských kostí byly uloženy v popelnici a následně v jamce. Hrobové jámy měly v průměru od 0,40–1,16m. Počet nádob v hrobech se pohyboval od 1 do 4 (H3). Výjimečně se objevila bronzová tyčinka (H3, H6 a H8). Výzkum bude pokračovat na jaře 2007.

„Pravčické Nivy“ (Pravčice 1). Halštát, LT B/C. Sídliště, kulturní vrstva Záchraný předstihový výzkum.

Koncem roku 2006 začal záchraný archeologický výzkum na stavbě dálnice D1, úsek 0135 Kroměříž východ – Říkovice, v trati „Pravčické Nivy“. Lokalita se nachází v nadmořské výšce 195–197 m a je identifikována na mapě ZM ČR 1 : 10 000 (list 25-31-08) těmito koordináty (Z. s. č.: J. s. č.): 128:291, 137:290, 138:287, 128:287 mm. Jedná se o široce se táhnoucí pozvolný k J skloněný svah. Východní stranu lokality ohraničuje Kostelecký potok. Jižní částí lokality vedlo staré koryto potoka, později zmeliorované.

Během záchraného výzkumu začala být od září 2006 zkoumána splachová vrstva a objekty v ní zahluobené. Do přerušení prací se podařilo prozkoumat 33 sídlištních objektů (převážně zásobních jam) a 5 zahluobených chat. Orientace chat je výhradně V–Z. Halštatské chaty byly prozkoumány zatím 4. Jejich rozměry jsou 4,2–4,4 m délky a 2,9–3,2 m šířky. Zahluobení chat se pohybovalo od 0,5 do 0,8 m. Poslední chatu lze datovat podle nalezené keramiky do stupně latén B/C. Délka chaty byla 5,9 m, šířka 3,4 m a hloubka 0,6 m. Západní stranu chaty narušuje výkop zásobní jámy. Část objektů je poškozena meliorací. Výzkum